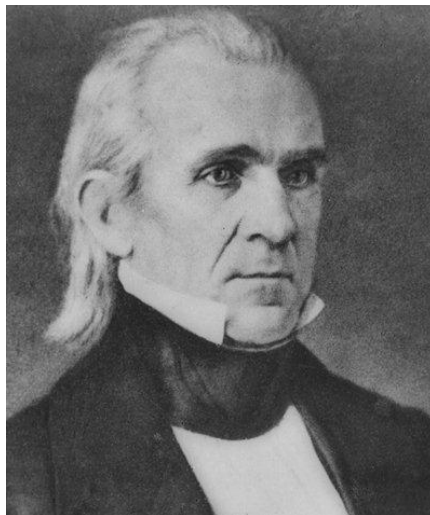

Híres metodisták 1. –Methodista elnökök az USA élén

James Knox Polk

(Pineville, 1795. november 2. –
Nashville, 1849. június 15.)

Methodista vallásúként lett az USA tizenegyedik elnöke (1845-1849). Bár Polk egy észak-karolinai faluban született, Tennessee-ben élte le élete nagy részét és ezt az államot képviselte. Polk egy vidéki házban, valószínűleg egy fakunyhóban született azon a helyen, ahol ma az észak-karolinai Pineville település fekszik. Szülei első gyermeke volt, később viszont még kilenc testvére született. Édesapja, Samuel Polk, egy rabszolgatartó ültetvényes, írországi skót felmenőkkel rendelkezett, édesanyja, Jane Polk (született Knox) pedig John Knox skót reformátor egyik testvérének leszármazottja volt. Gyermekkorában James egészségügyi problémákkal küszködött, ezért otthon tanult. Miután egészsége javulni kezdett, 20 éves korában felvették őt másodéves hallgatónak a Chapel Hill-i Észak-Karolinai Egyetemre. Az iskolában elnöke volt a szónoklástani társaságnak, melynek köszönhetően érdeklődése egyre inkább a jogra és a politikára terelődött. 1818 májusában végezte el az egyetemet kiváló eredménnyel. A diploma megszerzése után Nashville-be utazott, ahol megválasztották a Tennessee-i Szenátus fő ügyintézőjének. Három év után Polk lemondott az ügyintézői állásáról. Egy évvel később, 1823-ban indult a Tennessee állami törvényhozási választásokon, amelyen megválasztották Maury megye képviselőjének. 1825-ben Polk bekerült az Egyesült Államok törvényhozásába Tennessee hatodik választókerületének képviselőjeként.

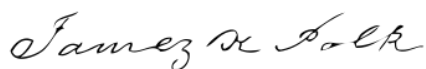

1 dolláros, melyen
James K. Polk arcképe látható

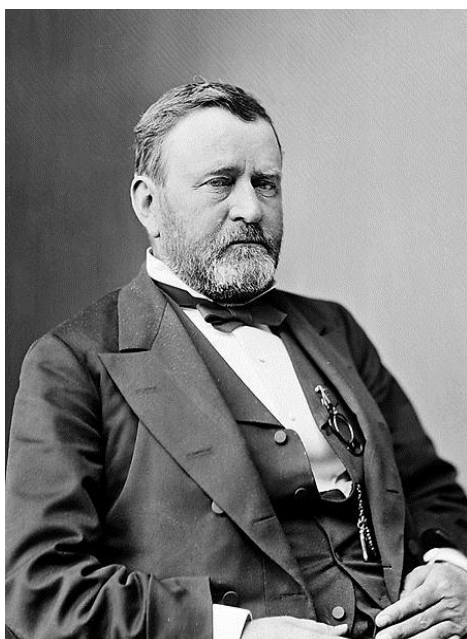
Polk az 1844-es demokrata nemzeti gyűlésre abban a reményben érkezett, hogy alelnöknek jelölik. A legesélyesebb elnökjelölt Martin Van Buren korábbi elnök volt, de Texas annexiójának ellenzése miatt számos támogatót elvesztett. Ekkor merült fel Polk neve, aki Demokrata Párt hivatalos elnökjelöltje lett.

Polkot leginkább külpolitikai sikerei tették népszerűvé. Háborúval fenyegette meg Nagy-Britanniát, de miután az beleegyezett az Alaszka, Kalifornia és a Sziklás-

hegység által határolt terület Polk számára kedvező felosztásába, elállt a háborútól. Kaliforniaért győztes háborút vívott Mexikóval. Csökkentette a vámtarifákat, és olyan független kincstári rendszert hozott létre, amely 1913-ig állt fenn. Polk kormányzása idején volt az ország történetének második legnagyobb bővítése. A területnövekedések azonban még inkább kiélezték a rabszolgaság körüli vitát, amelynek csak a polgárháború vetett véget. Polk csak három hónappal élte túl elnökségét - halálát kolera okozta.

James Knox Polk aláírása

Ulysses Simpson Grant

Ulysses Simpson Grant (született Hiram Ulysses Grant) (1822. április 27. – 1885. július 23.) egyesült államokbeli katona, politikus, hazája 18. elnöke 1869-1877 között. Nemzetközi hírnevét az amerikai polgárháború során szerezte az unió hadseregének tábornokaként.

A Mexikó ellen vívott háborúban tett szolgálatai után sem katonai karrierje, sem a civil szférában betöltött állásai nem hoztak különösebb sikert számára. Az áttörést az amerikai polgárháború jelentette, melynek első éveiben az Illinois állambeli katonai kiképzések eredményességével hívta fel magára a figyelmet. Katonai vezetőként aratott győzelmei döntőnek bizonyultak a háború menetében, megnyitva az utat a déli államok inváziója felé. Serege 1863-as chattanoogai győzelme után Abraham Lincoln kinevezte az uniós hadsereg élére.

Míg csapatai Georgia állam területén folytattak hadmozdulatokat, ő maga a déli Robert E. Lee tábornokkal szemben a Konföderáció fővárosa, a Virginia állambeli Richmond bevételét készítette elő és felügyelte. A harcok hatalmas veszteségeket eredményeztek, ami felzaklatta a közvéleményt, de Lincoln kiállt tábornoka mellett, és támogatta a hadsereg veszteségeinek fedezését. Végül 1865 áprilisában a jelentős túlerőben lévő északi csapatok áttörték a déliek védelmét, és bevették Richmondot, megadásra kényszerítve Lee tábornokot.

A hadtörténészek általános értékelése alapján Grant a történelem legjobb hadvezérei közé tartozik. Vicksburgi hadjáratát szerte a világon tanulmányozzák katonai szakértők.

1867-ben szembefordult Andrew Johnson elnökkel, és 1868-ban a Republikánus Párt színeiben elnyerte az elnöki széket. A hadsereg ügyes felhasználásával radikális reformokkal újrászervezte pártját a déli államokban. Kemény lépéseket tett az olyan szervezetek megfékezésére, mint a Ku Klux Klan.

1880-ban nem tudta harmadszorra is megnyerni az elnöki választásokat.

Egy idézet U. S. Grant-tól: „Én sosem támogattam a háborút, kivéve, mint a béke egyik eszközét.”

William McKinley

((1843. január 29. – 1901. szeptember 14.) az Egyesült Államok 25. elnöke 1897 és 1901 között.)

A Niles-i születésű politikus az északi oldalon részt vett a polgárháborúban, ahol Rutherford B. Hayes, az Egyesült Államok későbbi 19. elnöke alatt szolgált. (Rutherford egyengette aztán politikai pályafutását is.) A polgárháború után Ohio-ba visszatérve ügyvédként dolgozott, majd 1892-ben megválasztották az állam kormányzójának. E tisztét 1896-ig töltötte be, majd a republikánusok jelöltjeként indult és

győzedelmeskedett az elnökválasztáson. 1897-1901 között az Egyesült Államok 25. elnökeként volt hivatalban.

Az új elnök hatásos fellépésű, széles vállú, testes férfi volt, elődeivel szemben se szakállt, se bajuszt nem viselt, acélkék szemét bozontos szemöldök árnyékolta. Egyesek szerint Napóleonra hasonlított. Méltóságteljes udvariasságával és legendás figyelmességével kivívta ellenfelei tiszteletét is, a kérelmeket olyan lenyűgöző kedvességgel és sajnálkozással tudta elutasítani, hogy még a kudarcot vallott kérelmezők is jókedvűen és lekötelezve távoztak a Fehér Házból. Feleségét gyermekeik korai elvesztése óta epilepszia gyötörte. McKinley türelmesen ápolta őt, és sohasem engedte el közeléből.

Pár héttel McKinley győzelme után a Képviselőház már el is fogadta a Dingley féle vámtörvényt, amelyet az elnök június 24-én írt alá. Az átlagos vám 46,5%-ra emelkedett, egyes árucikkek (gyapjú, cukor) esetében azonban megközelítette, a dohány esetében meg is haladta a 100%-ot. A gazdasági prosperitás visszatérével és az új aranybányák felfedezésével 1900-ban lehetővé vált a pénz aranyalapra való helyezése: egy uncia árát 20,67 dollárban határozták meg.

McKinley figyelmét külpolitikai kérdések kötötték le. Először arra törekedett, hogy az amerikai beavatkozás nélkül vessen véget a lázadó kubaiakat sújtó spanyol elnyomásnak, s komoly reformok bevezetésére ösztökélte a madridi hatóságokat. Az Egyesült Államokban azonban háborús közhangulat alakult ki, miután a havannai kikötőben felrobbant Maine nevű amerikai hadihajó, s elpusztult 260 tengerész. A robbanást valószínűleg a lőszerraktár közelében lévő szén öngyulladás okozta, ám az egyre agresszívabb sajtó a spanyolokat vádolta. A békeszerető elnök kénytelen volt engedni a közhangulatnak. 1898. április 11-én beavatkozás engedélyezésére kérte fel a Kongresszust, amely 19-én a háború mellett döntött, majd a Teller féle határozattal azt is kimondta, hogy a győzelem után Kuba kormányzatát a kubaiakra fogják bízni.

Az amerikai-spanyol háborúban, amely még négy hónapig sem tartott, McKinley irányította a katonai és diplomáciai lépéseket. Dewey sorhajókapitány május 1-jén Manila előtt elsüllyesztette a spanyol flottát, júniusban pedig Kubában szállt partra egy 17000 fős amerikai hadsereg. Július 3-án a santiagói öbölből kihajózó spanyol flottát lőtték szét, majd két hét múlva elfoglalták Kuba fővárosát, s augusztusra Puerto Ricót is. Augusztus 12-én fegyverszünetet kötöttek, s a december 10-én aláírt párizsi békeszerződéssel Spanyolország az Egyesült Államoknak engedte át Guamot, Puerto Ricót és 20 millió dollár fejében a Fülöp-szigeteket is. Ez utóbbi szerzeménnyel kapcsolatban McKinleynek komoly lelkiismereti aggályai voltak, de nyilvánvaló volt, hogy a megosztott és polgárháború által sújtott szigetvilág Japán, Németország, vagy Franciaország ölébe hull, ha Amerika nem foglalja el. Az elnök állítólag imádkozás közben jutott arra a következtetésre, hogy „nem maradt más háta, mint elfoglalni mindent, kiművelni a fülöp-szigeteket, felemelni, civilizálni és kereszténnyé tenni őket, s Isten segédelmével mindent megtenni értük, amit csak tudunk, mint embertársainkért, hisz Krisztus értük is meghalt!”

Az Egyesült Államok egy csapásra csendes-óceáni és karib-tengeri nagyhatalommá vált. Távol-keleti érdekeltségének megnövelésével annektálta a Hawaii-szigeteket (1898), birtokba vette Wake szigetét (1899), Szamoát pedig közös protektorátus megszüntetésével német és amerikai kézen lévő szigetekre osztották (1899). Hay államtitkár 1899 nyarán meghirdette „nyitott kapuk politikájának” nevezett elvét, mert az amerikai kereskedők attól tartottak, hogy az európai nagyhatalmak teljesen kiszorítják őket kínai érdekszféráikból. Hay azt követelte a nagyhatalmaktól, hogy tartsák tiszteletben a kínaiak és más államok kereskedőinek jogait. A kínai bokszerlázadás (1900) kitörésekor Amerika 2500 katonát biztosított a többnemzetiségű haderő számára, amely leverte a felkelőket. Az amerikai kormány a 24,5 millió dolláros jóvátételből mintegy 18 milliót visszaadott Kínának, amely e gesztust értékelve félretette az összeget az Amerikába látogató kínai diákok ösztöndíjára.

1901. szeptember 6-án egy Leon F. Czolgosz nevű 26 éves anarchista kétszer rálőtt az elnökre a kezére csavart kötés alól elrejtett ún. citrom facsaró orvgyilkos pisztollyal. „Ne hagyják bántani!” - kiáltotta az elnök, amikor látta, hogy gyilkosát leütik.

*Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET)
Próbaidős tag KÁTÉ 2010-11/8. rész*

„Valami szegény, félrevezetett fickó lehet!”. A második gondolata felesége volt, s arra kérte titkárát, óvatosan közöljék vele a merénylet hírért. Az egyik golyó a gyomrába hatolt, megsértette veséjét, és a hasnyálmirigyében állt meg. Egy ideig bíztak felépülésében, de nyolcnapos szenvedés után a fertőzés végzett az elnökkel. Gyilkosa beismerte tettét, de anarchista létére tagadta a bíróság jogát, hogy elítélje őt. Villamosszékben végezték ki.

McKinley kormányzása idején tették lehetővé a távíró és telefon rendszeres használatával az információk és utasítások gyorsabb áramlását. Jó kapcsolatot tartott fenn a sajtóval, valamennyi újság számára elküldte üzeneteit és beszédeit. Ő növelte meg a Fehér Ház személyzetét: korábban egy titkár és hat írnok állt a rendelkezésére, később azonban már harminc tisztviselő. Rendszeresen konzultált különböző szakértőkkel és tudósokkal, rengeteget utazott, jobban felszerelt, népszerűbb, erősebb és tekintélyesebb elnöki hatalmat hagyott utódaira. Elnöksége idején nagy fordulatra került sor a külpolitikában- de valahogy sikerült meggyőznie az amerikaiakat arról, hogy e fordulat során nem kell megtagadni a régi elveket és erkölcsöket.

http://hu.wikipedia.org/wiki/James_Knox_Polk

http://hu.wikipedia.org/wiki/Ulysses_S._Grant

http://hu.wikipedia.org/wiki/William_McKinley

<http://mult-kor.hu/cikk.php?id=19614>